



حسن روحانی فردا به ترکیه می‌رود آنکارا میزبان مذاکرات سران ایران و روسیه

گروه سیاست: رئیس‌جمهوری فردا راهی آنکارا می‌شود. زمان برگزاری اجلاس سران ایران، روسیه و ترکیه حدود یک ماه قبل به تعویق افتاده بود. اجلاس سران سه کشور اما دوشنبه برگزار خواهد شد تا رهبران سه کشور بار دیگر تلاش کنند...

صفحه ۱۵

شنبه ۲۳ شهریور ۱۳۹۸ • ۱۴ محرم ۱۴۴۱ • ۱۴ سپتامبر ۲۰۱۹

تیتراها

چالش جدید صادرات نفت

صفحه ۴

ادامه تندروی‌های پناهیان، این بار در نماز جمعه

صفحه ۲

مناقشه جناحی اصولگرایان تمامی ندارد

برجام تصمیم نظام بود یا نبود؟

صفحه ۲

مصون شدن صندوق باننشستگی نفت از بازرسی

صفحه ۵

توزیع متادون رفع تکلیف یا سود اقتصادی؟

صفحه ۱۳

یکی بود، یکی نبود

احمد طالبی‌نژاد

صفحه آخر

حرف اول

زمین‌لرزه‌های شهری و یک طرح

حمید نظری : معاون پژوهشکده علوم زمین



چهل‌ویکمین سالروز رخداد زمین‌لرزه مرکبار طیس گلشن که در ۲۵ شهریور ۱۳۵۷ خورشیدی با بزرگای گشتاوری ۷/۳ در مقیاس ریشتر در هیاوهی ناآرامی‌های تابستان ۵۷ با ویرانی شهر طیس گلشن و بیش از ۹۰ روستای تابعه آن، جان‌ستان حدود ۲۰ هزار نفر از هم‌میهن‌نامان شد، دستمایه‌ای است تا دگربار به کوتاه سخنی به داستان زمین‌لرزه و پیامدهای اجتماعی و اقتصادی آن و آموخته‌ها و ناآموخته‌های برآمده از آن در مدیریت کلان کشور بپردازم. به‌نظر می‌رسد زمین‌لرزه‌های رخ‌داده در فاصله زمانی ۱۳۱۸ تا ۱۳۵۶ برخلاف کوچکی نسبی نسبت به زمین‌لرزه سترگ ۱۳۵۷ پیش از این نیز نشان از یک مهاجرت لرزه‌ای به‌سوی شهر طیس داشته‌اند، نشانی که اگر چه به سبب نبود دانش و ابزار سنجنده در آن روزگار دیدنی نبوده است، با رخداد زلزله طیس، آن هم ۱۰ سال پس از سری زمین‌لرزه‌های ویرانگر دشت بیاض و فردوس در ۱۳۴۷ در ۲۵ کیلومتر گلشن سطحی بر صفحه‌ای ناشناخته گویای جابه‌جایی لرزه‌خیزی از شمال‌خاور به جنوب باختر بود. اگر چه برخلاف گفتاری شفاهی رایج در میان مردمان منطقه که اشاره به دو بار جابه‌جایی شهر طیس البته بدون ذکر تاریخ و سبب آن شده است! گزارش مستندی از زمین‌لرزه تاریخی در آن نواحی دوردست بیابانی در دست نیست ولی وجود نام‌هایی مانند «شکسته‌زار» (در معنی: بسیار شکسته و گسلیده) گویای لرزه‌خیزی‌ای است که از آن برای نزدیک به یک هزاره تا هانگامه شهریور ۵۷ نشانی در حافظه تاریخی مردمان باقی نبود. شاید بتوان زمین‌لرزه ۵۷ طیس گلشن را به سبب نبود یا کمبود داده‌های مستند از پیشینه لرزه‌ای فلات ایران، نخستین رخداد شناخته‌شده از زمین‌لرزه ناشی از جنبش گسله‌ای ناشناخته در نزدیکی گستره شهری در دوران معاصر به‌شمار آورد ولی بی‌گمان دست‌کم با توجه به زمین‌لرزه دی ۱۳۸۲ بم و آشکاری گسلشی نو در میانه شهر آخرین آن نیز نبوده است؛ گسلشی که جنبش مرکبار آن در سحرگاه سرد پنجم دی سبب‌ساز ویرانی دهشتناک بم شد. شاید بیراهه نباشد اگر آنچه را از مهاجرت لرزه‌ای البته پس از رخداد زمین‌لرزه ۵۷ طیس از دشت بیاض در شمال‌خاور به طیس در جنوب باختر به نقشه درآمده است با اندک توجه‌ای بر الگوی رفتاری و مهاجرت لرزه‌ای سری زمین‌لرزه‌های تاریخی و دستگاہی ثبت‌شده بر دسته گسله‌های شمالی-جنوبی ناینبد در شمال، گلپاف، بم و ...

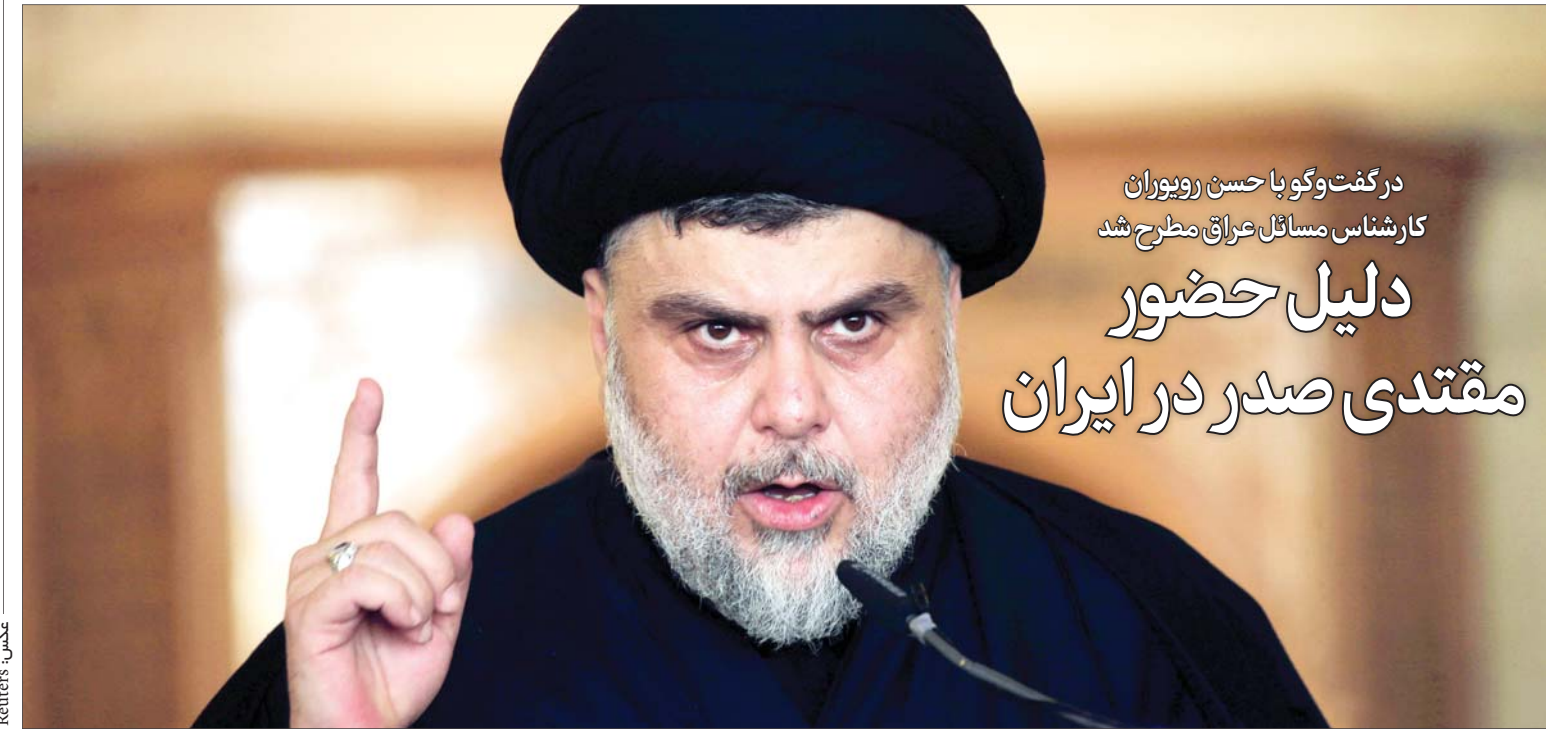
(ادامه در صفحه ۴)



احمد توکلی: به جای کارگران هفت‌تپه سراغ خائنان بروند

درخواست از رئیس دستگاه قضا

حاج محمود عطار: اتهامات متهمان پرونده‌های کارگری فاقد وصف امنیتی است



عکس: Reuters

صفحه ۱۵

۲ نماینده ویک خبرگزاری از رئیس صداوسیما زمان پاسخ‌گویی خواستند

درخواست‌های بی‌سرانجام

صفحه ۲

یادداشت

پایان شهریور و آمادگی برای مدیریت بحران



مهدی زارع
عضو وابسته فرهنگستان علوم

سیل‌زده بهار ۹۸ و مشاهده وضع رودخانه‌هایی که دچار طغیان شده بودند، بپردازد. این مشاهدات درباره رودخانه‌های کارون، سیمره، کشکان، کرخه، مارون و در شمال ایران رودخانه‌های قره‌سو و گرگان‌رود، اترک، هراز و بابل‌رود به صورت بازدید میدانی صورت گرفت. مشخص شد که مدیریت رودخانه که انتظار می‌رفت به‌عنوان درس سیلاب‌های ۹۸ به مدیریت بحران و مدیریت شهری منتقل شده و در دستور کار قرار گیرد، هنوز در اکثر رودخانه‌های یادشده در دستور قرار نگرفته و آغاز نشده است. برای پاکیزگی و زدودن زباله از رودخانه‌ها، همچنان در رودخانه‌های گرگان‌رود، ۱۶ استان کشور با مشکل سیلاب مواجه بوده‌ایم و در ماه‌های بعد از آن در کشور ترمیم بخشی از آسیب‌های سیلاب و بازسازی خانه‌ها و بناهای تخریب‌شده در حال اجراست. با تولید ناخالصی داخلی در حدود ۳۵۰ میلیارد دلارای ایران در سال ۹۸، براساس گزارش سازمان برنامه و بودجه در سال جاری بودجه‌ای بالغ بر ۳۵۰ میلیون دلار برای مقابله با آسیب‌های سوانح طبیعی تخصیص یافته است. در همین سال خسارت مالی ناشی از آسیب‌های زیرساختی و آسیب به بخش‌های صنعت و کشاورزی در برآورد انجام شده از سوی پژوهشگران نشان داد که حدود هشت میلیارد دلار خسارت به کشور وارد شده که بخش عمده‌ای از این خسارت‌ها هنوز امکان ترمیم نیافته است پس از گذشت پنج ماه از سیلاب‌های فروردین ۹۸ هیچ محدودده‌ای که در بهار ۹۸ در آن آب‌گرفتگی رخ داده بود، دیگر آب‌گرفتگی ندارد. باید نواحی کوچکی بین آق‌قلا و کمیشان، بعضی نواحی دشت آزادگان و تالاب شادگان را که همچنان آب‌گرفتگی‌های محدود در آنها باقی مانده است، مستثنا کرد. اگر به آمار بارندگی سال آبی ۹۷-۹۸ توجه کنیم و آن را به آمار بارندگی سال آبی ۹۶-۹۷ مقایسه کنیم، خواهیم دید که در اکثر حوزه‌های ایران بین دو تا سه برابر افزایش بارندگی سال ۹۸ با سال ۹۷ مشهود است. این در حالی است که اگر بارندگی سه‌ماهه تابستان ۹۸ را با سه‌ماهه تابستان ۹۷ مقایسه کنیم، در اغلب ایستگاه‌ها افزایش یا تغییری مشهود نیست و بنابراین عمده افزایش بارندگی سال آبی ۹۸ در مقایسه با ۹۷ مربوط به بارندگی‌های آخر اسفند ۹۷ و ماه‌های فروردین و اردیبهشت ۹۸ بوده است. به بیان دیگر:

- در بیشتر حوضه‌های آبریز ۳۰-گانه کشور همچنان در وضعیت خشک‌سالی به سر می‌بریم و البته در بعضی از حوزه‌ها مانند ارس، تالش، مراداب انزلی و قره‌سو-گرگان، دچار کاهش بارندگی در مقایسه با سال قبل نیز هستیم.

- نگران‌ده در ماه‌های تابستان ۹۸ امکان یافت تا در استان‌های تهران، مازندران، گلستان، اصفهان (کاشان)، لرستان و خوزستان به بازدید مجدد از مناطق

- از نظر ساماندهی وضع رستنی‌ها، درختچه‌ها و بوته‌ها در کف رودخانه‌ها، همچنان می‌توان دید که مسیر رودخانه‌ها پاک‌سازی نشده است.

- بوستان‌های ساخته‌شده در حریم و مسیل رودخانه‌ها هنوز تخریب نشده‌اند. این پارک‌ها، در حریم بست‌ر رودخانه‌هایی که در آنها در فروردین ۹۸ سیلاب رخ نیز نداده بود، همچنان و مانند زمان قبل از فروردین ۹۸ باز هستند و مردم محلی و مسافران به‌عنوان فضای سبز همگانی به آنها مراجعه می‌کنند.

- در بالادست رودخانه‌ها نیز روند تخریب مراتع با فروش سریع زمین‌هایی که ملک شخصی افراد محسوب می‌شوند، ادامه دارد و با این وضع آبخیزداری همچنان همانند قبل از سیلاب‌های ۹۸ نگران‌کننده است.

- از نظر ازین‌بردن درختان، به‌ویژه درختانی که در باغ‌ها و حوالی زمین‌های کشاورزی قرار گرفته‌اند و دارای مالک شخصی هستند، وضع نگران‌کننده‌ای حاکم است.

با بهره‌گیری از این مشاهدات باید هشدار داد که در مدیریت پساب‌جران همچنان ناموفق هستیم و از دیدگاه آمادگی در برابر سیل‌های احتمالی پیش‌رو در اکثر نواحی کشور هنوز منتظمین سانحه رخ دهد و ما به مدیریت عملیات آواربرداری و یافتن آسیب‌دیدگان بپردازیم. تخریب منابع طبیعی و سیل‌خیزترشدن بالادست‌های رودخانه‌ها همچنان و با همان سرعت قبل از فروردین ۹۸ ادامه دارد.

وقتی درس‌های اتفاقات طبیعی، به‌ویژه سیلاب‌های ۹۸ را نیاموخته‌ایم و آنها را در مدیریت رودخانه‌ها به کار نگرفته‌ایم، باید منتظر بود که بارندگی‌های کوتاه‌مدت و شدید، به دلیل تغییر اقلیم، موجب خسارت‌های بیشتر در همان نواحی آسیب‌دیده قبلی شود.

(ادامه در صفحه ۴)

بادستور رئیس‌ی صورت گرفت

حضور نماینده رئیس قوه قضائیه در مراسم سحر خدایاری

گروه سیاست: جمعی از مسئولان قضائی با دستور و به نمایندگی از رئیس قوه قضائیه در مراسم ترحیم سحر خدایاری در شهرکرد حضور یافتند و مراتب دلجویی و تسلیت رئیس دستگاه قضائی را به خانواده این دختر جوان ابلاغ کردند....

صفحه ۲

سال هفدهم • شماره ۲۵۲۳ • ۱۶ صفحه • ۴۰۰۰ تومان

سرمقاله

سیاست‌های منسوخ

احمد غلامی . سردبیر



اگر جامعه سیاسی کنونی یا به عبارت دیگر وضعیت کنونی را بخواهیم به‌متابیه یک نکست (متن) بخوانیم، دستاورد ما از این خوانش چه خواهد بود؟ رمزگشایی از یک متن مهم‌تر از فرم و محتوای آن است؛ امری که استراتژیست‌های رسمی و گروه‌های سیاسی را غافلگیر کرده است. «اصولا هر متن کلاسیک را می‌توان بر اساس سه پرسش یا سه استراتژی تفسیر کرد. پرسش نخست از متن، از سوی زبان‌شناسان و دانشنامه‌نویسان این است که در متنی معین، واژگان و جملات چه معنایی دارند؟ پرسش دوم از سوی کوئنتین اسکینر، این‌گونه بیان شده است؛ نویسنده از آنچه در متن معین و در موقعیتی معین می‌گوید، چه نیتی دارد و چه هدفی را دنبال می‌کند؟ پرسش سوم از سوی ولفگانگ ایژر و پل ریکور است؛ آن متن معین که در موقعیتی معین و با نیت‌هایی خاص شکل گرفته است، در موقعیت امروز برای ما چه معنایی دارد.»

اینک می‌خواهم این پرسش یا استراتژی سه‌گانه از متن را با سیاست داخلی ایران منطبق کنم. برمبنای پرسش نخست با تفسیری ساده و غیرتاریخی از جامعه سیاسی مواجه خواهیم بود. در این وضعیت جریان غالب سیاسی، شرایط را معنا و بر اساس آن تصمیم‌گیری و آن را عملیاتی می‌کنند. در دوره‌های آغازین انقلاب اسلامی و تا زمان روی‌کارآمدن دولت هاشمی‌رفسنجانی، خوانشی ساده و یکدست از جامعه وجود داشت؛ «جامعه توده‌ای!». خوانشی که از مردم وجود داشت با تلقی رسمی یکسان بود. مردم با قرائت‌های رسمی همسو بودند و اگر گروهی هم همسو نبود، از جامعه سیاسی طرد و حذف می‌شد. اغلب گروه‌های سیاسی کشور که سابقه مبارزاتی طولانی داشتند، مانند سازمان منافقین، چریک‌های فدایی و حزب توده در هم‌داستانی مردم با قرائت‌های رسمی از میدان به در شدند. این‌خوانش و تفاوتش و خوانش گروه‌های سیاسی از شرایط به گسستی تاریخی دامن زد. این تفسیر ساده مردم از جامعه سیاسی پیچیده ایران چنان آسینبی به سیاست داخلی زد که آثار و تبعات‌ش تا به امروز ادامه دارد. در این تفسیر ساده، سیاست و عملکردهای سیاسی تفسیر معناشناختی مشخصی داشتند که بر استعاره‌های روشنی دلالت می‌کردند: مردم قرائت یکدستی از جامعه سیاسی داشتند و متن پیش‌رو خود را درست یا نادرست بدون لکنت فریاد می‌زدند. دولت هاشمی چون این وضعیت را به هم زد، دولتی نابخشوده شد و به‌تبع این نابخشودگی، رئیس آن هم هرگز بخشیده نشد. هاشمی با خوانشی متفاوت از متن جامعه سیاسی، بذر شک و تردید در دل مردم پاسخید. این خوانش بر اساس استراتژی پرسش دوم شکل گرفت (نویسنده از آنچه در متن معین و موقعیتی معینی می‌گوید چه نیتی دارد)؛ هاشمی در خوانش از متن جامعه سیاسی هدفمند بود و آن را اسطوره‌ای تاریخی می‌خواند و از دل همین اسطوره‌های تاریخی چهره‌ای مانند امیرکبیر، مجدد سسر برآورد و در معنایی که هاشمی آن را به کار می‌برد، تا قامت اسطوره اقتصادی بازار تقلیل یافت. اما کار بزرگ دولت هاشمی در همین خوانش دگرگونه بود که جامعه را از یکدست‌گرایی رها کرد. از همین‌جا دردرس‌های هاشمی‌رفسنجانی آغاز شد و تا دم مرگ رهایش نکرد. در خوانش هاشمی از متن جامعه، مردم یک صدا نیستند و همسرایان‌اند و با اینکه متنی پیش‌رو دارند اما قرارتی مغشوش از استراتژی اقتصادی، سیاسی و فرهنگی دارند؛ قرائت‌هایی نویلیرالی بدون سازوکارهای حقوقی و مدنی. در دوران هاشمی این قرارت نتوانست سروسامانی به اوضاع بدهد و افتراق‌ها و تضادهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی عمیق‌تر شد.

(ادامه در صفحه ۲)

آگهی مناقصه ۹۸/۸

بانک صادرات ایران

رجوع به صفحه ۵

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE

@SHARGHDAILY.IR